

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝ. & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 291/2007

ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Δ' Τμήματος

Συνεδρίαση της 27-6-2006

Σ.Α.Τ.Ε.

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος, καλυτομένου του Προέδρου του Τμήματος Ιωάννου Πράσινου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Χρήστος Θωμόπουλος, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Βλάσιος Βούκαλης, Βασίλειος Σουλιώτης, Αντώνιος Κλαδιάς, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος.

Εισηγήτρια: Ιουλία Σφυρή, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Ερώτημα: Αρ. πρωτ.24127/14-6-2007 έγγραφο του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ) /Διευθύνσεως Διοικητικής Υποστήριξης-Ακίνητης Περιουσίας.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, σχετικά με το διαγωνισμό για την εκτέλεση του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ-ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΠΙΝΔΑΡΟΥ-ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ-ΚΑΝΑΡΗ 1 ΜΕΓΑΡΟ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ» και ενόψει υποβληθεισών από τις διαγωνιζόμενες Εταιρείες και Κοινοπραξίες σχετικών ενστάσεων:

1. Εάν στην περίπτωση διαγωνιζόμενης Εταιρείας «Α. ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ ΑΤΕΕ» η ζητούμενη στο άρθρο 22.8 της Διακήρου ξης ειδική εμπειρία σε εκτέλεση ενός τουλάχιστον παρόμοιου έργου, μπορεί να προκύπτει και από μη ολοκληρωμένο έργο.
2. Εάν οι διαγωνιζόμενες Κοινοπραξίες Εταιρειών «KIPOS Α.Ε-ΕΔΡΑΣΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» και «ENVIPROSYSTEMS AT.E-ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Τ.Ε», μπορούν να αντλούν την ζητούμενη στο ως άνω άρθρο 22.8 της Διακήρου ξης ειδική εμπειρία και τις

τεχνικές ικανότητες των μητρικών εταιρειών τους, οι οποίες όμως διαθέτουν εργοληπτικό πτυχίο ανώτερης της προσκαλούμενης από τη Διακήρυξη τάξεως.

3. Εάν στην περίπτωση της διαγωνιζόμενης υπό σύσταση Κοινοπραξίας Εταιρειών «ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ-Σ.Μ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Α.Ε», η ζητούμενη ως άνω ειδική εμπειρία, την οποία οφείλει ένα τουλάχιστον από τα μέλη της να αποδεικνύει ότι διαθέτει, μπορεί να προκύπτει από ένα παρόμοιο προς το δημοπρατούμενο έργο, την εκτέλεση του οποίου είχαν αναλάβει, ως κοινοπραξία, οι ίδιες οι συμμετέχουσες στη διαγωνιζόμενη Κ/Ξ εταιρείες, με ποσοστό συμμετοχής της κάθε εταιρείας κατά 50%.

Σ.Α.Τ.Ε.

Επί των ως άνω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το υποβληθέν στο Δικαστικό Γραφείο του Μ.Τ.Π.Υ ερώτημα και τα επισυναπτόμενα σε αυτό έγγραφα, προκύπτουν τα εξής:

1. Με την από 16-1-2007 Διακήρυξη του Μ.Τ.Π.Υ, προκηρύχθηκε διαγωνισμός με ανοιχτή διαδικασία επιλογής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1418/1984, Ν. 3263/2004 και των κανονιστικών πράξεων (προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων) που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή τους, για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ-ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΠΙΝΔΑΡΟΥ-ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ-ΚΑΝΑΡΗ 1 ΜΕΓΑΡΟ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ», προϋπολογισμού 5.252.101 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α) ή 6.250.000 ευρώ (με Φ.Π.Α).

2. Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε στις 27-2-07 από Επιτροπή, που συστήθηκε με την από 3-11-2006 απόφαση της 49^{ης} συνεδριάσεως του Δ.Σ του Μ.Τ.Π.Υ, και κατατέθηκαν δέκα οκτώ (18) προσφορές από Τεχνικές Εταιρείες ή Κοινοπραξίες Τεχνικών Εταιρειών. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών, κατέληξε ομόφωνα στην αποδοχή οκτώ (8) προσφορών και απέρριψε δέκα (10) προσφορές, διότι δεν πληρούσαν όρους της Διακήρυξης. Συγκεκριμένα, απέρριψε τις προσφορές:

α. Της εταιρείας Α. ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ Α.Τ.Ε.Ε (1^η κατά σειρά μειοδοσίας), με το αιτιολογικό ότι το επικαλεσθέν απ' αυτή έργο «ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΚΡΙΕΖΩΤΟΥ 3» για την ειδική εμπειρία της διακήρυξης, δεν έχει περαιωθεί και ως εκ

τούτου ο όρος της παραγράφου 8 του άρθρου 22 της Διακήρυξης, που αφορά, κατά την Επιτροπή, σε εκτελεσθέντα έργα, δεν πληρούται.

Σ.Α.Τ.Ε.

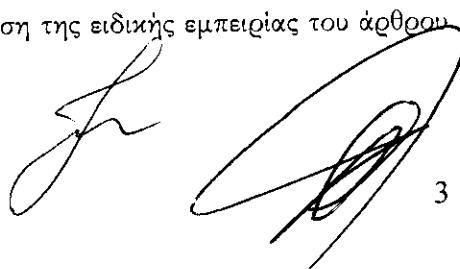
β. Της Κοινοπραξίας «KIROS A.E- ΕΔΡΑΣΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» (2^η κατά μειοδοσίας), με την αιτιολογία ότι το επικαλεσθέν απ' αυτή έργο «ΕΠΙΣΚΕΥΗ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ» και «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΥ ΜΕΓΑΡΟΥ» προς πιστοποίηση της ειδικής εμπειρίας, που απαιτεί το άρθρο 22.8 της Διακήρυξης, είναι κατ' ουσίαν δύο έργα (δύο διαφορετικές συμβάσεις), οπότε βάσει των προϋπολογισμών αυτών δεν πληρούνται ο ανωτέρω πρόσθετος όρος της Διακήρυξης. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το κοινοπρακτούν ως άνω μέλος «ΕΡΓΑΣΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» δεν μπορεί ν' αντλεί την τεχνική εμπειρία της μητρικής του εταιρείας «ΕΛΤΕΡ Α.Τ.Ε», διότι η εταιρεία αυτή ανήκει σε ανώτερη των προσκαλουμένων με τη Διακήρυξη τάξη, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 21 της Διακήρυξης, σύμφωνα με την Πράξη 76/2005 του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

γ) Της Κοινοπραξίας «ENVIPROSYSTEMS A.T.E – ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» (3^η κατά σειρά μειοδοσίας) επειδή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 22.8 (Τεχνική ικανότητα) της Διακήρυξης, για τον ίδιο ως άνω λόγο (η μητρική εταιρεία που διαθέτει την ειδική εμπειρία ανήκει σε τάξη ανώτερη της προσκαλούμενης από τη Διακήρυξη).

δ) Της Κοινοπραξίας «ΘΡΙΓΚΟΣ Α.Τ.Ε – ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε» (7^η κατά σειρά μειοδοσίας), επειδή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 24.1. (5.α δεν υπέβαλε μετοχολόγιο) της Διακήρυξης.

ε) Των εταιρειών «ΕΤΒΟ Α.Τ.Ε» (10^η κατά σειρά μειοδοσίας), «ΕΒΟΞ Α.Ε» (11^η κατά σειρά μειοδοσίας) και «Κατασκευαστική ΙΛΙΣΣΟΣ Α.Τ.Ε» (17^η κατά σειρά μειοδοσίας), επειδή δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του άρθρου 24.2 (μη αναγραφή έστω και ενός επί μέρους ποσοστού έκπτωσης ολογράφως και αριθμητικώς) της Διακήρυξης.

στ) Της εταιρείας «ΚΟΝΣΤΡΟΥΤΕΚ Α.Ε» (13^η κατά σειρά μειοδοσίας), επειδή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 22.8 (Τεχνική ικανότητα) της Διακήρυξης, καθόσον το έργο που επικαλέσθηκε για την πιστοποίηση της ειδικής εμπειρίας του άρθρου 22.8 της Διακήρυξης δεν έχει περαιωθεί.

3

ζ) Της Κοινοπραξίας «ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ-Σ.Μ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Α.Ε» (16^η κατά σειρά μειοδοσίας) επειδή καμία εκ των συμμετεχουσών στην Κοινοπραξία εταιρειών δεν διαθέτει την τεχνική ικανότητα του άρθρου 22.8 της Διακήρου ξης.

η) Της «P/& C. Developmeht S.A» (18^η κατά σειρά μειοδοσίας), επειδή δεν πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 22.8 (Τεχνική ικανότητα) της Διακήρου ξης, καθόσον το έργο που επικαλέσθηκε για την πιστοποίηση της ειδικής εμπειρίας του άρθρου 22.8 της Διακήρου ξης βρίσκεται σε εξέλιξη.

3. Κατά του σχετικού πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού υπεβλήθησαν εμπρόθεσμα πέντε (5) ενστάσεις από τις Εταιρείες και Κοινοπραξίες, των οποίων οι προσφορές δεν ήταν έγιναν δεκτές. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, προκειμένου να διατυπώσει την αιτιολογημένη γνώμη της επί των ανωτέρω ενστάσεων υπέβαλε, μέσω της αρμοδίας υπηρεσίας του Μ.Τ.Π.Υ, τα προαναφερόμενα ερωτήματα.

Σ.Α.Τ.Ε.

II. Κρίσιμες διατάξεις

A. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 3263/2004 «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'179) ορίζεται ότι: «Η ανάθεση της κατασκευής των δημόσιων έργων γίνεται υποχρεωτικά στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, υπό τον όρο ότι καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό», στο δε άρθρο 8 παρ. 2 εδ. β' του ανωτέρω νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 παρ. 9 Ν. 3316/2005, ορίζεται ότι: «Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου κατασκευών, μπορεί να προστίθενται στη διακήρυξη επί πλέον όροι, όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου».

B. Στο άρθρο 15 Ν. 1418/1984 «Δημόσια έργα και ωριθμίσεις συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ Α'23), όπως ισχύει σήμερα ορίζεται ότι: «1. Την κατασκευή δημόσιων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π) και στην αντίστοιχη με το έργο κατηγορία και τάξη εγγραφής, καθώς και εργοληπτικές επιχειρήσεις κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις...2...3. Για την παρακολούθηση της τεχνικής εμπειρίας στην κατασκευή έργων των προσώπων που στελεχώνουν τις εργοληπτικές επιχειρήσεις του Μ.Ε.Ε.Π τηρείται στο Υπουργείο Δημόσιων Έργων Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του νόμου αυτού...». Στο δε άρθρο 16 του ως άνω νόμου ορίζεται ότι: «1. Η εγγραφή και κατάταξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.Ε.Π., καθώς και η τακτική και έκτακτη αναθεώρηση της εγγραφής της, που ορίζονται στο άρθρο αυτό, γίνεται με αίτησή τους...Για

4

την εγγραφή, κατάταξη και αναθεώρηση των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο Μ.Ε.Ε.Π εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 έως και 38 του παρόντος άρθρου. Οι τάξεις του Μ.Ε.Ε.Π ορίζονται σε επτά και επιπλέον αυτών ορίζονται και δύο ειδικές τάξεις οι A1, A2 για μικρές επιχειρήσεις. Η κατάταξη στο Μ.Ε.Ε.Π των εργοληπτικών επιχειρήσεων γίνεται σε μία ή περισσότερες από τις βασικές κατηγορίες έργων: οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών και ενεργειακών. Κάθε επιχείρηση κατατάσσεται σε μία μόνο τάξη για κάθε κατηγορία...».

Γ. Στο άρθρο 4 του Π.Δ 609/1985 «κατασκευή δημοσίων έργων» (ΦΕΚΑ'223) ορίζεται ότι: «1. Η δημοπρασία για την ανάθεση κατασκευής έργου διενεργείται με βάση τη σχετική διακήρυξη. Η διακήρυξη με την οποία γίνεται και ο προσδιορισμός του συστήματος υποβολής των προσφορών (άρθρο 4 παρ. 4 του Ν. 1418/1984) εγκρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία διενεργεί τη δημοπρασία ή ορίζει την αρχή που θα τη διενεργήσει...».

Σ.Α.Τ.Ε.

Δ. Στο άρθρο 6 του Π.Δ/τος 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK, «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναξης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/EK της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^η Νοεμβρίου 2005» (ΦΕΚ Α-64) ορίζεται ότι: «1. Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων...η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:α)...γ) 5.278.000 ευρώ, για τις συμβάσεις έργων...», στο δε άρθρο 46 του ανωτέρω Π.Δ/τος ορίζεται ότι: «1...3. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεση του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους.4. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 39, μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων....».

Ε. Στη διακήρυξη της Δημοπρασίας, ορίζονται μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

Άρθρο 21: « Δικαιούμενοι συμμετοχής στο διαγωνισμό: Μεμονωμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις: a. Εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων που τηρείται στη Γ.Γ.Δ.Ε του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, εφόσον ανήκουν στην 4^η ή 5^η τάξη για έργα κατηγορίας

5

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ και στην 2^η ή 3^η τάξη και 4^η τάξη (εντός Νομού ή δεύτερη επιλογή) για έργα κατηγορίας Η/Μ...».

Σ.Α.Τ.Ε.

Άρθρο 22: Επαγγελματικά προσόντα

«Κάθε Εργοληπτική Επιχείρηση, που μετέχει στο διαγωνισμό, μεμονωμένα ή ως μέλος Κοινοπραξίας, οφείλει να διαθέτει τα παρακάτω επαγγελματικά προσόντα:

1...8. Τεχνική πανότητα. Επιπρόσθετα οι Έλληνες εργολήπτες αλλά και οι αλλοδαπές Εργοληπτικές Επιχειρήσεις, θα πρέπει να διαθέτουν ειδική εμπειρία, ανεξάρτητα από την τάξη πυχίου του ΜΕΕΠ. Ειδικότερα, οι διαγωνιζόμενοι και σε περίπτωση κοινοπραξίας ένα τουλάχιστον από τα μέλη της, θα πρέπει να διαθέτουν, επί ποινή αποκλεισμού, εμπειρία κατά την τελευταία πενταετία, σε εργασίες αποκατάστασης, επισκευής και συντήρησης κτιρίων που έχουν χαρακτηρισθεί διατηρητέα, προϋπολογισμού κατ' ελάχιστον 1.500.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, ποσό που αντιστοιχεί στην αξία ενός τουλάχιστον κτιριακού έργου.

Τα ανωτέρω θα αποδεικνύονται με πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης του φορέα κατασκευής, όπου θα περιγράφεται, το έργο, θα αναφέρεται η αξία και ο χρόνος εκτέλεσής του και θα βεβαιώνεται ότι αυτό εκτελέστηκε έντεχνα και εντός των εγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων.

III. Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα, όσον αφορά τα επί μέρους ερωτήματα:

A. Επί του πρώτου ερωτήματος

1. Η διακήρυξη της δημοπρασίας αποτελεί κανονιστική πράξη, που διέπει τη δημοπρασία και δεσμεύει τόσο τη δημόσια Αρχή, όσο και τους διαγωνιζομένους. Η παραβάση των ουσιωδών διατάξεων αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενώ η παραβάση τέτοιων διατάξεων από τους διαγωνιζομένους καθιστά απαράδεκτες τις προσφορές τους (Σ.τ.Ε 1945/2001, 2878/1997).

2. Από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.3263/2004 συνάγεται ότι η ανάθεση της κατασκευής δημοσίων έργων γίνεται υποχρεωτικά στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, υπό τον όρο ότι καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό.

3. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του Ν. 1418/1984, προκύπτει ότι για την κατάταξη της εγγραφομένης στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) εργοληπτικής επιχειρήσεως στις προβλεπόμενες κατηγορίες και

6

Σ.Α.Τ.Ε.

τάξεις, καθώς και για την αναθεώρηση της κατατάξεως αυτής, που αποτελεί πρωταρχικό τυπικό προσόν προς συμμετοχή σε διαγωνισμό εκτελέσεως δημοσίου έργου, λαμβάνονται κατά νόμο ουπόψη ως κριτήρια, μεταξύ άλλων, η εμπειρία από τα έργα που έχουν εκτελεσθεί στο παρελθόν από την εργοληπτική επιχείρηση ή και από τα στελέχη της (օρ. Σ.τ.Ε 3306/1991). Μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 3316/2004 (άρθρο 42 παρ. 9), η Διοίκηση μπορεί με απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου κατασκευών, να προσθέσει στη διακήρουξη επιπλέον όρους, όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος και πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου, προκειμένου να εξασφαλισθεί η καλύτερη και αποτελεσματικότερη εκτέλεση ενός δημοσίου έργου.

3. Η προαναφερομένη διακήρυξη του Μ.Τ.Π.Υ, δυνάμει της υπ' αρθμ. πρωτ. Δ17a/263/7/ΦΝ 440/6-10-2006 αποφάσεως του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, κατ' άρθρο 42 παρ. 9 του Ν. 3316/05, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε, προβλέπει στο άρθρο 22.8 (Τεχνική ικανότητα) ως πρόσθετο τυπικό προσόν των διαγωνιζομένων εταιρειών ή κοινοπραξιών, επί ποινή αποκλεισμού, την ειδική εμπειρία κατά την τελευταία πενταετία εκτελέσεως παρομοίου προς το δημοπρατούμενο έργο αξίας 1.500.000 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α, λαμβανομένου υπόψη ότι πρόκειται για τριώροφο κτίριο, σχεδιασμένο το 1882 από τον αρχιτέκτονα Τσίλλερ, χαρακτηριστικό παράδειγμα πολυτελούς μεγαλοαστικής μονοκατοικίας του τέλους του 19^{ου} αιώνα (ως οικία του πρώην Πρωθυπουργού Επαμ. Δεληγιώργη), με εξαιρετικό αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και πλούσιο εσωτερικό ζωγραφικό και ανάγλυφο διάκοσμο, το οποίο, μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο του, έχει χαρακτηρισθεί διατηρητέο και χρήζειν ειδικής ιρατικής προστασίας (Υπουργική Απόφαση Φ31/47562/4622/24-10-74 & ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2049/54162/16-1001) και ότι λόγω της ιδιαιτερότητας των εκτελεσθεισών εργασιών θα πρέπει να διασφαλισθεί η προστασία του κτηρίου, κατά το στάδιο των επεμβάσεων, ώστε να μην υποστεί φθιρές και ζημίες που θα καταστρέψουν ή αλλοιώσουν τη μορφή του (օρ. Γνωμ. (Πράξη 5 της υπ' αρ. 29/12-9-2006) του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γ.Γ.Δ.Ε).

4. Εν προκειμένω, η διαγωνιζόμενη εταιρεία Α. ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ Α.Τ.Ε.Ε (1^η κατά σειρά μειοδοσίας) προς πιστοποίηση της ζητούμενης στο άρθρο 22.8 της Διακήρυξης ειδικής εμπειρίας επικαλέστηκε και προσκόμισε ενώπιον της αρμοδίας Επιτροπής διαγωνισμού, την από 29 Νοεμβρίου 2006 Βεβαίωση της Αναπληρώτριας Διευθύντριας του Μουσείου Μπενάκη. Από την ανωτέρω βεβαίωση προκύπτει ότι ως ανάδοχος του έργου «ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΚΡΙEZΩΤΟΥ 3» προϋπολογισμού 4.620.245,93 ευρώ άνευ

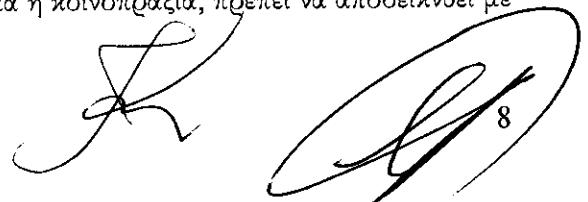
Φ.Π.Α, αναδείχθηκε η εταιρεία «Α. ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ ΑΤΕΕ», η οποία από την υπογραφή της σχετικής Σύμβασης (8-3-2005) έως και την ημερομηνία που φέρει η βεβαίωση αυτή (29-11-2006), έχει εκτελέσει, έντεχνα και εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, εργασίες αποκατάστασης επισυεύης-συντήρησης και ανακατασκευής του ανωτέρω κατασκευασθέντος στις αρχές της δεκαετίας του 1930 κτιρίου (όπου κατοικούσε και είχε το εργαστήρι του ο ζωγράφος Νίκος Χατζηκυριάκος-Γκίκας και προβλέπεται να λειτουργήσει ως Πινακοθήκη των έργων του Ν.Χατζηκυριάκου-Γκίκα), η αξία των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 1.988.963,21 ευρώ, δηλαδή η ειδική εμπειρία που επικαλείται η ανωτέρω διαγωνιζόμενη εταιρεία αφορά σε εργασίες ενός παρομοίου προς το δημοπρατούμενο έργο, το οποίο όμως βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σ.Α.Τ.Ε.

5. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας των παρόντων μελών του Τμήματος, που απαρτίζεται από τον Προεδρεύοντα του Τμήματος Θεόδωρο Θεοφανόπουλο, Νομικό Σύμβουλο και τους Νομικούς Συμβούλους Χρήστο Θωμόπουλο, Βλάσιο Βούκαλη, Βασίλειο Σουλιώτη και Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, ήτοι ψήφοι πέντε(5), από τη διάταξη του άρθρου 22.8 της Διακήρυξης, η οποία δεν διακρίνει σχετικά και ειδικά, συνάγεται ότι η ειδική εμπειρία, την οποία απαιτείται να διαθέτουν οι διαγωνιζόμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις, μπορεί να προκύπτει από ένα παρόμοιο προς το δημοπρατούμενο έργο, του οποίου έχουν εκτελεσθεί έντεχνα και εμπροθέσμως εργασίες αποκατάστασης-συντήρησης και ανακατασκευής διατηρητέου κτιρίου, η αξία των οποίων θα ανέρχεται τουλάχιστον στο

ποσό των 1.500.000 ευρώ, παρότι το έργο αυτό δεν έχει ολοκληρωθεί. Εξόù παρέπεται ότι η προσκόμιση από τον άνω διαγωνιζόμενο του πιο πάνω πιστοποιητικού απόδειξης της ειδικής εμπειρίας του δεν αποτελεί, κατ' αρχήν, λόγω απόρριψης της προσφοράς τουτου («Α. ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ Α.Τ.Ε.Ε»). Εναπόκειται δε στην αρμοδιά Επιτροπή του Διαγωνισμού να κρίνει αν οι βεβαιωθείσες στο άνω πιστοποιητικό, ως εκτελεσθείσες εντέχνως εργασίες είναι εκείνες, που αποδεικνύουν την απαίτουμένη από την οικεία Διακήρυξη ειδική εμπειρία..

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίζεται από τους Συμβούλους Φωκίωνα Γεωργακόπουλο, Αντώνιο Κλαδιά και Παρασκευά Βαρελά, ήτοι ψήφοι τρεις (3), στην οποία προσχώρησε και η Πάρεδρος Ν.ΣΚ Ιουλία Σφυρή (γνώμη άνευ ψήφου) από τη γραμματική διατύπωση, αλλά και από το σκοπό των διατάξεων του ως άνω άρθρου της Διακήρυξης, που συνίσταται στο γεγονός ότι η ειδική εμπειρία συμπεριελήφθη στη διακήρυξη ως ουσιώδες στοιχείο για την νόμιμη συμμετοχή της ενδιαφερόμενης εργοληπτικής επιχείρησης, λόγω της ιδιαιτερότητας του δημοπρατούμενου έργου, προκύπτει σαφώς ότι, κάθε διαγωνιζόμενη εταιρεία ή κοινοπραξία, πρέπει να αποδεικνύει με

πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης, κατά τη τελευταία πενταετία, ενός τουλάχιστον έργου, οι εργασίες του οποίου αφορούν στην αποκατάσταση, επισκευή και συντήρηση κτιρίου που έχει χαρακτηρισθεί διατηρητέο, προϋπολογισμού κατ' ελάχιστον 1.500.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, δηλαδή έργου, του οποίου υπήρξε επιτυχής ολοκληρωμένη εκτέλεση (ορ. Σ.τ.Ε 752/96). Συνεπώς, ο ως άνω όρος της διακήρυξης δια της διατυπώσεως «θα βεβαιώνεται ότι αυτό (έργο) εκτελέστηκε έντεχνα και εντός των εγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων» δεν εμφανίζει καμία ασάφεια, ώστε να εγείρεται ζήτημα ερμηνείας του (ορ.και σχετ. Πρακτικά της ανωτέρω γνωμοδοτήσεως του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων), διότι αν σκοπός του όρου αυτού ήταν η εν λόγω ειδική εμπειρία ν' αναφέρεται και σε τμήμα μη αποπεραθέντος έργου, τούτο θα ορίζετο ρητώς.

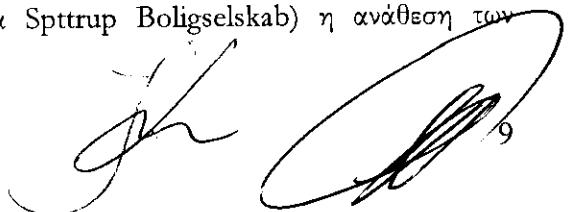
Σ.Α.Τ.Ε.

6. Ενόψει των προεκτεθέντων, στο πρώτο τεθέν ερώτημα, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, αρμόζει καταφατική απάντηση, ενώ, κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει αρνητική απάντηση.

B. Επί του δευτέρου ερωτήματος

1. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έχει κρίνει, καθ' ερμηνεία διατάξεων των Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, ότι επιτρέπεται, κατ' αρχήν, σε μία εργοληπτική επιχείρηση, που συμμετέχει σε διαγωνισμό για τη σύναψη συμβάσεως δημοσίου έργου, να επικαλεσθεί, προκειμένου να κριθεί ότι πληροί τα κριτήρια που απαιτούνται για προεπιλογή (σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας) ή την ανάθεση του έργου (σε περίπτωση ανοιχτής διαδικασίας ή διαδικασίας με διαπραγμάτευση), τις τεχνικές και χρηματοοικονομικές ικανότητες τρίτων, στους οποίους υπολογίζει να προσφύγει εάν κατακυρωθεί σ' αυτήν ο διαγωνισμός. Ειδικότερα, διαγωνιζόμενος μπορεί να επικαλεσθεί, προκειμένου να αποδείξει τις τεχνικές, χρηματοδοτικές ή οικονομικές του δυνατότητες, τις ικανότητες θυγατρικής του επιχειρήσεως, υποχρεούμενος, πάντως, να αποδείξει ότι έχουν, όντως, τεθεί στη διάθεσή του, τα μέσα της θυγατρικής του επιχειρήσεως, τα οποία είναι αναγκαία για την εκτέλεση της συμβάσεως (ορ. ΔΕΚ αποφάσεις της 2.12.1999: C-176/98, Holst Italia, της 18.12.97 και της 14.4.94:C-389/92, Ballast Nedam Groep), (ορ., επίσης, Σ.τ.Ε Ε.Α 466, 242 και 94/2002 και Γνωμ. Ν.Σ.Κ 442/1996 Ολομ., 1/2006). Τα ανωτέρω, αποτελούν πλέον διατάξεις της νέας κοινής Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (άρθρο 48) για τις συμβάσεις έργων, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το προαναφερόμενο Π.Δ 60/2007.

Περαιτέρω, κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΚ (ορ. διάταξη επί της υποθέσεως C-59/00, Bent Moustsen Vestergaard κατά Spttrup Boligselskab) η ανάθεση των

συμβάσεων υπόκειται σε κάθε περίπτωση (ακόμη κι αν δηλαδή το ποσόν αυτής δεν υπερβαίνει το όριο εφαρμογής των Οδηγιών) στους κανόνες της Συνθήκης ΕΟΚ. Κατά συνέπεια πρέπει να τηρούνται εν πάσῃ περιπτώσει οι θεμελιώδεις κανόνες της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενδεικτικά η αποφυγή των διακρίσεων λόγω εθνικότητας, η ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων, η διαφάνεια και η εξασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού), ακόμα και στους διαγωνισμούς με προϋπολογισμό κάτω του ορίου εφαρμογής της Οδηγίας.

Σ.Α.Τ.Ε.

Τέλος, και το Ελεγκτικό Συνέδριο με την Πράξη 76/2005 του VI Τμήματός του, στα πλαίσια ελέγχου νομιμότητας σχεδίου συμβάσεως δημοσίου έργου κατ' αρθρο 2 του Ν. 3060/2002, δέχεται, εμμέσως πλην σαφώς, ότι η μεταφορά εμπειρίας είναι επιτρεπτή σε διαγωνισμούς για την ανάθεση έργων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι το τρίτο πρόσωπο που θα διαθέσει την εμπειρία σε διαγωνιζόμενη εργοληπτική επιχείρηση ανήκει στην καλούμενη από τη Διακήρυξη τάξη. Σε αντίθετη περίπτωση, τυχόν αποδοχή αυτής της δυνατότητας θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση της ελληνικής νομοθεσίας των δημοσίων έργων περί κατωτάτων ορίων των πτυχίων ΜΕΕΠ. Ειδικότερα με την ανωτέρω Πράξη του Ε.Σ κρίθηκε ότι η μεταβίβαση της τεχνικής εμπειρίας της μητρικής εταιρείας (6^η τάξεως) προς θυγατρική της εταιρεία (4^η τάξεως), δηλαδή ουσιαστικά η συμμετοχή εργοληπτικής εταιρείας 6^η τάξεως σε διαγωνισμό έργου χαμηλού προϋπολογισμού (μικρότερου των 5.000.000 ευρώ), στον οποίο επιτρέπεται η συμμετοχή μόνο εταιρειών 3^η, 4^η και 5^η τάξης υδραυλικών έργων, αντιβαίνει στους όρους των αρθρών 21, 22 και 23 της σχετικής διακήρυξης και οδηγεί στην καταστρατήγηση των διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας των Δημοσίων Έργων περί κατωτάτων ορίων των πτυχίων Μ.Ε.Ε.Π.

2. Στη προκειμένη περίπτωση, ο ανωτέρω διαγωνισμός δεν εμπίπτει, ως εκ του αντικειμένου της προϋπολογισθείσης δαπάνης (5.252.101 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α) στο πεδίο εφαρμογής της νέας κοινής Οδηγίας 2004/18/EK για τις συμβάσεις έργων (5.278.000 ευρώ), διεξάγεται δε σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.1418/1984, των εκτελεστικών του διαταγμάτων και του Ν. 3263/2004). Εν τούτοις, οι διαγωνιζόμενες Κοινοπραξίες «ΚΙΡΟΣ Α.Ε-ΕΔΡΑΣΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» (2^η κατά σειρά μειοδοσίας) και «ENVIPROSYSTEMS A.T.E-ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Τ.Ε» (3^η κατά σειρά μειοδοσίας) και ήδη ενιστάμενες, επικαλέσθηκαν, καθ' ερμηνεία του ως άνω αρθρου 22.8 της Διακήρυξης, σύμφωνα με το Κοινοτικό Δίκαιο, ενώπιον της αναθέτουσας Αρχής προς θεμελιώση της τεχνικής τους εμπειρίας, την τεχνική εμπειρία των μητρικών εταιρειών τους,

10

«ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ» και «ΕΔΡΑΣΗ-Χ. ΨΑΛΛΙΔΑΣ Α.Τ.Ε», αντίστοιχα, οι οποίες είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ στις κατηγορίες έργων «ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ» και «Η/Μ» 6^η τάξεως (βλ. το με αρθ. Πρωτ. Δ15/5485/14-3-07 έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ-Γ.Γ.Δ.Ε). Όμως, σύμφωνα και με την προαναφερόμενη (AD HOC) απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι ανωτέρω διαγωνιζόμενες Κοινοπραξίες, δεν μπορούν ν' αντιλούν τη ζητούμενη στο άρθρο 22.8 της Διακήρου ξης ειδική εμπειρία και τις τεχνικές ικανότητες των μητρικών εταιρειών τους και τούτο διότι η τυχόν αποδοχή της δυνατότητας αυτής θα ερχόταν σε αντίθεση με το άρθρο 21 της οικείας Διακήρου ξης και θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση της ελληνικής νομοθεσίας των δημοσίων έργων περί κατωτάτων ορίων των πτυχίων ΜΕΕΠ, αφού ουσιαστικά θα είχαμε συμμετοχή εργοληπτικής επιχειρησης 6^{ης} τάξεως σε διαγωνισμό έργου, στον οποίο επιτρέπεται (άρθρο 21) η συμμετοχή εργοληπτικών επιχειρήσεων μόνο 3^{ης} και 4^{ης} τάξεως για έργα κατηγορίας ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ και 2^{ης} ή 3^{ης} και 4^{ης} τάξεως για έργα κατηγορίας Η/Μ.

Σ.Α.Τ.Ε.

Άλλωστε η άποψη αυτή δεν παραβιάζει κανέναν απ' τους θεμελιώδεις κανόνες της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων, διαφάνεια και εξασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού κ.ά, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται και στους διαγωνισμούς με προϋπολογισμό κάτω του ορίου εφαρμογής της Οδηγίας, διότι αφενός μεν το ΔΕΚ στην προαναφερθείσα νομολογία του, η οποία αποτελεί πλέον διάταξη της νέας Οδηγίας, επικαλείται παραβιαση των οδηγιών 71/304/EOK και 71/305/EOK του Συμβουλίου (ως προς την ερμηνεία των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής σύμφωνα με τους κανόνες αντικειμενικής εκτιμήσεως της ικανότητας των υποβαλλόντων προσφορές σε θέματα χρηματοοικονομικά και τεχνικά) και όχι κάποιου κανόνα της Συνθήκης και αφετέρου οι διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας των δημοσίων έργων περί κατωτάτων ορίων πτυχίων Μ. Ε.Ε.Π έχουν τεθεί βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και υπό καθεστώς πλήρους διαφάνειας. Η ανωτέρω άποψη, εξάλλου, έχει υιοθετηθεί και από τον Ν. 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α.42), στο άρθρο 17 παρ. 3 του οποίου ορίζεται ότι στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με προεκτιμώμενη αρμοιβή που υπερβαίνει το όριο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/EK και 2004/17/EK, οι υποψήφιοι μπορούν, για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζονται στις δυνατότητες άλλων επιχειρήσεων, για να αποδείξουν την τεχνική τους καταλληλότητα.

Σε κάθε περίπτωση όμως οι αιτιάσεις των ενισταμένων εργοληπτικών επιχειρήσεων περί παραβιάσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας αμφισβητούν κατ' ουσίαν

11

απαραδέκτως τον όρο 21 της διακήρυξης περί συμμετοχής στον εν λόγω διαγωνισμό εταιρειών μόνο 3^η και 4^η τάξεως, εφόσον οι ενιστάμενες εταιρείες μετείχαν στο διαγωνισμό χωρίς να προκύπτει ότι διατύπωσαν σχετική επιφύλαξη (օρ. Σ.τ.Ε 35/2001).

3. Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα προσήκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 21 και 22.8 της Διακήρυξης, οι ως άνω διαγωνιζόμενες Κοινοπραξίες Εταιρειών, δεν μπορούν να αντλούν την εμπειρία και τις τεχνικές δυνατότητες των μητρικών τους εταιρειών, οι οποίες ανήκουν σε ανώτερη των προσκαλουμένων με τη Διακήρυξη τάξη.

Σ.Α.Τ.Ε.

Γ). Επί του τρίτου ερωτήματος

Σύμφωνα με το άρθρο 22.8 της Διακήρυξης κάθε εργοληπτική επιχείρηση και σε περίπτωση διαγωνιζόμενης Κοινοπραξίας Εταιρειών, ένα τουλάχιστον από τα μέλη της, πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει τη ζητούμενη ως άνω ειδική εμπειρία σε εκτέλεση ενός τουλάχιστον παρομοίου κτιριακού έργου, προϋπολογισμού, κατ' ελάχιστον, 1.500.000 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

Από το σκοπό των διατάξεων του ως άνω άρθρου της Διακήρυξης, που συνίσταται στην αντικειμενική εκτίμηση της ιδιαίτερης γνώσης, εμπειρίας και κατασκευαστικής ικανότητας εκ μέρους του αναδόχου, συνάγεται ότι στον όρο αυτό εμπίπτει, και η περίπτωση της διαγωνιζόμενης Κοινοπραξίας, της οποίας οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που την απαρτίζουν είναι οι ίδιες εταιρείες, που εκτέλεσαν από κοινού, ως Κοινοπραξία πάλι, ένα παρόμοιο πρός το δημοπρατούμενο έργο, αφού δεν πρόκειται για αθροιζόμενη εμπειρία των μελών της Κοινοπραξίας αυτής.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από το δοθέν πραγματικό, προκύπτει ότι η Κοινοπραξία ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ- Σ.Μ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Α.Ε κατέθεσε ως δικαιολογητικό τεχνικής ικανότητας, κατ' άρθρο 22.8 της Διακήρυξης, το Συμφωνητικό συστάσεως κοινοπραξίας με την επωνυμία «Κ.Ξ ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ- Σ.Μ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Α.Ε» για την εκτέλεση του έργου «ΚΕΝΤΡΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΘΕΑΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΚΡΟΑΜΑΤΟΣ (ΚΕΤΘΑ) ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΕΡΟΝΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ ΥΠ' APIΘΜ. 13, 14, 15 & 16» με ποσοστό συμμετοχής της κάθε εταιρείας κατά 50% και με έδρα της Κ/Ξ την οδό Σπ. Μερκούρη 14, Αθήνα και το συνημμένο Πιστοποιητικό καλής εκτέλεσης του ως άνω έργου με πιστοποιημένες εργασίες ποσού 1.543.733,59 ευρώ και 1.575.000 ευρώ με τον 2^ο εγκεκριμένο και τακτοποιητικό ΑΠΕ. Για τη συμμετοχή στον παρόντα διαγωνισμό υποβλήθηκε η συνημμένη Δήλωση σύστασης κοινοπραξίας των δύο ανωτέρω εταιρειών για

την κατασκευή του έργου «Αποκατάσταση-ανακοίνωση-επισκευή και διαρρύθμιση διατηρητέου κτιρίου Πινδάρου-Ακαδημίας-Κανάρη 1, Μέγαρο Δεληγιώργη» με ποσοστά συμμετοχής της «ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ» 100% για τα οικοδομικά και της «Σ.Μ ΑΝΕΓΕΡΣΗ Α.Ε» 100% για τα Η/Μ και με έδρα της Κ/Ξ την οδό Δαρειώτου 14, στην Τρίπολη.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ενόψει των προεκτεθέντων, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει καταφατική απάντηση, ότι δηλαδή η ανωτέρω διαγωνιζόμενη Κοινοπραξία διαθέτει την απαίτουμένη από τη Διακήρυξη ως άνω ειδική εμπειρία, δεδομένου ότι τα μέλη αυτής είναι οι ίδιες εργοληπτικές επιχειρήσεις που συμμετείχαν και στην Κοινοπραξία που εκτέλεσε το παρόμοιο με το δημοπρατούμενο έργο.

V. Κατ' ακολουθία των όσων αναλύθηκαν, στο πρώτο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά την πλειοψηφία των μελών του παρόντος Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η ως άνω (υπό III στοιχείο Α) καταφατική απάντηση, περαιτέρω δε, κατά την ομόφωνη γνώμη του αυτού Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο δεύτερο τεθέν ερώτημα αρμόζει η ως άνω (υπό III στοιχείο Β) αρνητική απάντηση και στο τρίτο τεθέν ερώτημα αρμόζει η ως άνω (υπό III στοιχείο Γ) καταφατική απάντηση.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 5-7-2007

Ο Πρεσβετέρων του Τμήματος

Θεόδωρος Θεοφανόπουλος

Νομικός Σύμβουλος

Η Εισηγήτοια

Ιουλία Σφυρή

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ